

SREDNJI VEK NA SLOVENSKEM

- ohranjena besedila: trije Brižinski spomeniki
- najstarejši je bil napisan 972, druga dva pa do leta 1039
- drugi pomemben ohranjen spomenik: Celovski rokopis
  - hranjen v Celovcu
  - imenujemo ga tudi Rateški rokopis
  - obsega 3 molitve (očenaš, vero, zdravamarija)
- v prvi polovici 15. stol. je bila zapisana prva pesem
- gre za kitico velikonočne pesmi, ki je del Stiškega rokopisa

STAROGORSKI ROKOPIS:

- vsebuje osnovne cerkvena molitvene obrazce
- hranijo ga v Čedadu

ČERNJEŠKI ROKOPIS/ BENEŠKOSLOVENC

- ne vsebuje cerkvenih besedil ampak seznam darov Marijine bratovščine
- hranjen v Čedadu

ŠKOFJELOŠKI ROKOPIS

- tukaj so naštetna imena mesecov (prosinec, svečan, sušec, mali traven, veliki traven, bobovcvet, mali srpan, veliki srpan, poberuh, listognoj, kozoprsk in gruden)
- rokopis je shranjen na Dunaju

- vsa besedila so bila cerkvena izviralna so iz potrebe po širjenju krščanstva
- Zaradi politični nesamostojnosti nismo imeli ustanove, ki bi omogočila nastanek narodne kulture
- ovirala jo je raba latinščine v duhovništvu
- meščanstvo se je oprijelo nemščine in italijanščine

CIRIL IN MEOD

- širila krščanstvo s knjigo v domačem jeziku
- ustvarila staro cerkveno slovanščino zapisano v glagolici
- med Slovence na zahodu nista prodrla

-ob takih dejavnosti je živel LJUDSKO SLOVSTVO

- avtorji VITEŠKIH PESMI so plemiči iz naših krajev
- obdobje srednjega veka se konča z natisom prve knjige leta 1550, ko se pri nas začne obdobje protestantizma oz. reformatcije

BRIŽINSKI SPOMENIKI

- odkrili okoli leta 1000 na zgornjem Koroškem
  - to so najstarejši zapisi slovenščine
  - pergamenti listov so bili podobni dokumentu zvezani v kodeks ki je pripadal škofu Abrahamu
  - kodeks so listi med dvema ploščicama
  - to so liturgična besedila
  - 3. brižinski spomenik zapisan na 3 listin in je tudi spovedni obrazec
  - 2. brižinski spomenik zapisan na 4 straneh - za nas najbolj pomemben - PRIDIGA O GREHU IN POKORI
  - vsi trije so bili napisani v karolinški minuskuli
  - drugi in tretji Brižinski spomenik je delo istega avtorja
- ## PRIDIGA O GREHU IN POKORI
- to je nagovor duhovniku, ki podaja nauk o grehu in odpuščanju
  - PRIDIGA = svetopisemsko besedilo

-SINONIMI: hudič,satan,zlodej,neprijazni,bratje in sini,oče gospod, bog božji, naš gospod